109334 ـ ھەج قىلىش ئۈچۈن تىجارەت قىلىپ ئايلاندۇرىۋاتقان ئەسلى مالدىن ئېلىش كېرەكمۇ؟

سۇئال

مەن تىجارەتچى، تىجارەتتىن قىلغان كىرىمىم ئائىلە-بالىلىرىمنىڭ خراجىتىگە ئاران يېتىدۇ. ئەسلى مەبلەغدىن ئالمىسام ھەج قىلىشقا قادىر بولالمايمەن. ئۇ ۋاقىتتا ئەسلى مال كېمەيىپ، كېرىم نىسبىتى تۆۋەنلەيدۇ، ئۇ ئائىلە-بالىلىرىمنىڭ خراجىتىگە يەتمەيدۇ، بۇنداق ھالەتتە ماڭا ھەج قىلىش پەرزمۇ؟ بۇ ھەققە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى سورايمەن.

تەپسىلى جاۋاپ

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر.

ھەج پەقەت قادىر بولالىغانلار ئۈچۈن پەرز بولىدۇ. بۇ ھەقتە ئاللاھ تائالا قۇرئان كەرىمدە مۇنداق دەيدۇ: وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا تەرجىمىسى: قادىر بولالىغان كىشىلەرنىڭ ئاللاھ ئۈچۈن كەبىنى زىيارەت قىلىشى ئۇلارغا پەرز قىلىندى. [ئال-ئىمران 97-ئايەت].

ئىقتىسادى تەرەپتىن قادىر بولۇشنىڭ مەنىسى: ئۇ كىشىنىڭ ئۆزى ھەجدىن قايتىپ كەلگۈچە ئۆزى ۋە ئائىلە-بالىلىرىنىڭ خراجىتىگە يەتكۈدەك ئىقتىسادىنىڭ بولۇشىدىن ئىبارەتتۇر. شۇنداقلا ھەجدىن قايتىپ كەلگەندىن كېيىنمۇ ئۆزىنىڭ ۋە ئائىلە-بالىلىرىنىڭ خراجىتىگە يەتكىدەك بىر نەرسىنىڭ بولىشى كېرەكتۇر.مەسىلەن: يەر ياكى ئۆي ئىجارىسى ياكى ئايلىق ئىش ھەققى ياكى تىجارەت دېگەنگە ئوخشاش.

شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ كىشى، پايدىسىنى ئائىلە-بالىلىرىغا خراجەت قىلىنىدىغان ئەسلى مەبلەغدىن ئىلىپھەج قىلسا، ئەسلى مەبلەغنىڭ كېمىيىشى بىلەن ئۇنىڭدىن كىلىدىغان پايدىمۇ كېمەيىپ، ئائىلە-بالىلىرىنىڭ خراجىتى كەملەيدىغان ئىش بولسا، ئۇ كىشىگە ھەج قىلىش پەرز بولمايدۇ.

ئىبنى قۇدامە رەھىمەھۇللاھ مۇغنىي ناملىق ئەسىرىنىڭ 5- توم 12- بېتىدە مۇنداق دەيدۇ: "بىر كىشىنىڭ ئۆزى ياكى ئائىلە-بالىلىرى ئولتۇرۇشقا ئېھتىياجلىق بولغان زېمىن ياكى ئايلىق ئىجارىسى خراجەت قىلىنىدىغان ئۆي ياكى تىجارەت مالىلىرى بولۇپ، ئەسلى مەبلەغ ئىشلىتىلسە پايدىسى كېمەيىپ، ئائىلە بالىلىرىنىڭ خراجىتىگە يېتىشمىسە، ئۇ كىشىگە ھەج قىلىش زۆرۈر ئەمەس".

سەئۇدى ئەرەبىستان ئىلمى تەتقىقات دىنى پەتۋا تەشۋىقات كومىتېتى ئەزالىرىدىن مۇنداق سۇئال سورالغان: مەن مىسىرلىق، ئائىلە باشلىقى، ئائىلىدە ئايالىمۇ كىچىك ئىككى پەرزەنتىم بار، مىسىردا ئالىدىغان ئايلىق ئىش ھەققىم كۇندىلىك تۇرمۇشتا زۆرۈر بولغان ئائىلە خراجىتىگە ئاران يېتىدۇ، مېنىڭ باشقا كىرىمىم يوق، مەن ئەرەب قولتۇقى دۆلەتلىرىنىڭ بىرىدە تۇت يىل ئىشلەپ

بىر ئاز مال توپلىدىم، ھاياتى دۇنيانىڭ تۇرلۇك قىينچىلىقلارغا تاقابىل تۇرۇش ئۈچۈن تۈرمۇشىمىزغا پايدىسى بولۇپ قالار دېگەن ئۈمىدتە ئۇ پۇلنى ئىسلامى بانكىدا ئامانەت قويىدۇم، ھازىر مېنىڭ ئايلىق ئىش ھەققىم بىلەن بۇنىڭدىن كىرگەن قوشۇمچە كىرىم ئائىلىنىڭ ئوتتۇراھال تۇرمۇشىغا يېتىدۇ. مەن مۇشۇنداق شارائىتتا ھەج قىلىشىم كېرەكمۇ؟ ھەج قىلىش ئۈچۈن ھەم مۇشۇ مالنى سەرپ قىلىشىم كېرەكمۇ؟، ئەگەر مەن بانكىدا قويغان ئەسلى پۇلدىن مەلۇم مىقدارىدا ئىلىپ ھەج قىلىش ئۈچۈن خىراجەت قىلسام، ئۇ ئائىلىنىڭ ئايلىق خىراجىتىگە تەسىر كۆرسىتىدۇ ۋە مېنى ماددى جەھەتتىن چارچىتىپ قويىدۇ. مەن قانداق قىلىشىم كېرەك؟.

ئۇلار بۇ سوئالغا مۇنداق جاۋاپ بەرگەن: سىزنىڭ ئەھۋالىڭىز يۇقىرىدا بايان قىلىنغاندەك بولسا سىزدە شەرئى پىرىنسىپتا بېكىتىلگەنھەج قىلىشقا قادىر بولۇش دېگەن شەرت تېپىلمايدىكەن، شۇنىڭ ئۈچۈن سىز ھەج قىلىشقا قادىرئەمەس.بۇ ھەقتە ئاللاھ تائالا قۇرئان كىرىمدە مۇنداق دەيدۇ: وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا تەرجىمىسى: قادىر بولالىغان كىشىلەرنىڭ ئاللاھ ئۈچۈن كەبىنى زىيارەت قىلىشى ئۇلارغا پەرز قىلىندى. [سۈرە ئال-ئىمران 97-ئايەت].

يەنە ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْتەرجىمىسى: تاقىتىڭلارنىڭ يېتىشىچە ئاللاھقا تەقۋادارلىق قىلىڭلار. [سۈرە تەغابۇن 16-ئايەت].

يەنە بىر ئايەتتە مۇنداق دېگەن: وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍتەرجىمىسى: ئاللاھ سىلەرگە دىندا قىينچىلىق قىلمىدى. [سۈرە ھەج 78-ئايەت]

ئاللاھ تائالا ياخشىلىققا مۇژدەپەق قىلسۇن. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئائىلە تاۋابئاتلىرىغا ۋە ساھابى كىراملىرىغا ئاللاھنىڭ رەھمەت-سالاملىرى بولسۇن.

سەئۇدى ئەرەبىستان ئىلمى تەتقىقات دىنى پەتۋا تەشۋىقات كومىتېتى ئەزالىرىدىن: شەيخ ئابدۇللاھ ئىبنى باز، شەيخ ئابدۇرەززاق ئەپىپي، شەيخ ئابدۇللاھ ئىبنى غۇدەييان قاتارلىقلار.

سەئۇدى ئەرەبىستان ئىلمى تەتقىقات دىنى پەتۋا تەشۋىقات كومىتېتى(36،1135).

خۇلاسە: يۇقىرىدىكى دەلىللەرگە ئاساسلانغاندا، سىز ئۆزىڭىزدە بار بولغان پۇل-مالنى ئائىلە ۋە پەرزەنتلىرىڭىزنىڭ كۈندىلىك تۇرمۇشىغا سەرپ قىلىشىڭىز زۆرۈر بولۇپ، ھازىرقى ئەھۋالىڭىزدا ھەج قىلىشىڭىز پەرز ئەمەس.

ئاللاھ ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.

تەكشۈرۈپ بېكىتكۈچى: نىزامىددىن تەمكىنى